

Lhenice 1283 - 2003

**720 let od první písemné zmiňky
v archívních pramenech**

Pedagog ráje svého srdce - Lhenicka **Václav Muška (1905 - 1978)**



Poprvé a jen nakrátko stanul Václav Muška v čele lhenické obecní a měšťanské školy roku 1937 jako její zatímní ředitel. V listopadu téhož roku tento tehdy dvaatřicetiletý odborný učitel otiskl ve vlastivědném sborníku Zlatá stezka stručnou zprávičku ze Lhenic: *Žactvo obecní a měšťanské školy ve Lhenicích zúčastnilo se smuteční trýzny, uspořádané na paměť presidenta Osvoboditele v sokolovně dne 18. září 1937 (TGM, zemř. 14. 9. 1937). Také první číslo časopisu "Naše snaha", který vydávají a píší děti měšťanské školy ve Lhenicích, bylo vyplněno příspěvků žáků a žákyň, věnovanými prezidentově světlé památce.*

Kdo asi vedl a inspiroval lhenické děti k vydávání školního časopisu? Nějaký Zlatý Ámos minulého století? Sejde z očí, sejde z myslí? Ne, nic z toho v případě pozdějšího řádného ředitele lhenické školy z let 1955 - 1965 rozhodně neplatí. Muškův obrovský osobní vklad do vzdělanosti lidí lhenického kraje ještě stále historie hodnotí v několika generacích jeho vděčných žáků i úspěšných profesních následovníků.

Václav Muška se narodil 21. 8. 1905. Labyrintem světa i rájem srdce mu na celý život zůstalo Lhenicko, které nakonec opustil v necelých třiašedesáti letech svého věku, dne 13. 3. 1978.

Za souhlas s uvedením osobních dat pana řídícího děkuji jeho rodině, zejména vnukovi ing. Václavu Muškovi, za vyhledání dat pak milým pracovnícům Obecního úřadu ve Lhenicích. Fotografie Václava Mušky (asi z r. 1947) laskavě a pohotově poskytl Mgr. Karel Bican, současný ředitel lhenické ZŠ.

Málo známé literární dílo Václava Mušky - pedagoga, hovořícího a píšícího krásnou čistou češtinou, si dnes můžeme připomenout v malé ukázce.

Václav Muška: Lhenické zlato

Milion za třešně. Milion za třešně, opravdu. A ne ze širokého kraje, abyste si nemysleli; milion za třešně, které se urodily na Lhenicku. Jde ovšem jenom o odhad, ale jsou někteří, jež hádají, že bylo za ně strženo ještě o 100.000 Kč více. I vy vrtíte hlavami a nechcete věřit? Počítejte: 50 vagónů třešní, v každém vagóně 100 metráků; dohromady 500.000 kilo; kilo třešní průměrně za 2 Kč; ejhle, milion je na světě. Ono se snadno řekne: 50 vagónů, milion korun. Ale to není, holečkové, jen tak! Děti na Lhenicku ovšem vědí, co je to 50 vagónů. Viděly přece velké hromady bedniček a řady nůží a prohlédly si množství nákladních automobilů domácích i cizích. Do Lhenic nevede železniční trať - všechno se musí naložit na nákladní auta. Mohli bychom zase počítat: na jedno nákladní auto průměrně 20 metráků - dovedete si představit řadu 250 automobilů, vrchovatě naložených třešněmi? Tvrdé lhenické chrupky jsou třešně, že nad ně není. Jen se na ně usměješ, jak jsou krásné, jen se ti oči zasvítlí, když ochutnáš. Vydří a dobře se dopravují i na velké vzdálenosti; proto je na ně odbyt. Milion za třešně. Ale také za milion práce a starostí, mohli bychom dodat. Ten miliónek není ovšem čistý. Ten se jen utřil. Z něho se zaplatily úroky a úmor z dluhů, jež mají lheničtí sadaři z minulých let, něco se zaplatí na daně, něco na přírážky, ale to ostatní zůstane v kraji: sadařům, obchodníkům, dělníkům a dětem.

Nejmenší pracovníci. Jsou to lhenické děti. Nyní se smějí, protože se dostalo i na ně. V záložně jim přibýlo na knížkách a také doma je nějaká korunka schována pro strýčka Příhodu. Nebylo to však zadarmo, nemyslete si! Lhenické děti se zasloužily o ten krásný miliónek velmi pěkně. Sotvaže se začaly třešně zapalovat, ozývalo se odevšad: „Hůůů, hůůů, hůůů, jedéééé!“ To děti i dospělí, ale hlavně děti plašily špačky, kteří by se rádi přiživili. Lheničtí kluci by mohli jít do varieté, aby tam ukazovali, jak se práská bičem. Nejsou to však biče obyčejné, mají krátkou rukojeť a dlouhý postraněk - až třímetrový - se šňůrkou. Práskat takovým bičem je umění. Jen si prohlédněte lhenického kluka: rozkročí se, zatočí bičem nad hlavou a už se ozývá práskání, až uši zaléhají. Někteří mladí pomahači mají řehťačky; ty jsou také prospěšné.

Ala nejde jen o plašení špačků. Hbitých dětských rukou je třeba i při sklizni. Čiperní chlupci jsou nejhledanějšími česáči třešní na nejvyšších a nejslabších větvích. Trhají do košíků, které jsou zavěšeny na háku, velmi opatrně. Dobře vědí, že jen na krátkých větévkách vypučí nové květy a začervenají se plody. Na třešně se nesmí s tyčkou nebo s kamením; natloukly by se a nikdo by je nechtěl. Drobné prstíky lhenických děvčátek závodí se staršími v přebírání sklizených třešní, mnozí obchodníci totiž žádají jen tříděné zboží. Je až líto těch třešní, které po deštích rozpukají a po přebrání leží na velkých hromadách - vezmi kdo vezmi.

Když se sklídilo. Zbyly peníze, ale zase nastala nová práce. Bylo třeba zkypřit půdu pod stromy a přivápnit je, nebo přihnout. Kmeny se obilily a připevnily se na ně lepkavé pásy proti hmyzu, zejména píďalkám. Leckde se vysazovaly nové stromky; i tam pomáhaly dětské ruce. A nyní se čeká na zimu. To je doba odpočinku pro děti i pro dospělé. Ale potom přijde jaro, lhenické třešňové aleje rozkvetou, vzduch se naplní opojnou vůní a práce bude zase vrchovatě. Přijďte se na nás do Lhenic podívat. Třeba na jaře, až všechno bude vonět, anebo v červenci, až se budou lhenické chrupky na vás smát. Vždycky je u nás krásně.

Lhenické zlato. Lhenické zlato je jak vidíte, sladké a červené. Jsou to třešně, lhenické vyhlášené chrupky. Ale je to přece zlato, protože přináší kraji blahobyt a pozhěnnání. Opravdové zlato to leckdy nečiní, vidíte?

Pramen:

Zlatá stezka. Vlastivědný sborník kraje Husova a Chelčického. Ročník XI., č. 3, str. 51 - 53, vyšlo 1. 11. 1937.

Připravil Miloslav Trnka

